

Valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus
LUONNOS 18.12.2023 Tampereen kaupunkiseudun lisäämät toimenpide-ehdotukset kpl 2 ja kpl 3,
joihin valtio-osapuoli on tehnyt kommentteja keskustelun pohjaksi.

Luonnosversio 4.1.2024

Kommentoinut [AS(1): Yleiset kommentit:

- Varauduttava priorisoimaan
- Pitäydyttävä MAL ydinasioissa
- Varauduttava "juustohöylämään" hankkeiden kustannuksia
- Tärkeää hankkeiden toteutusvalmius ja vaikuttavuus

Sisällys

SOPIJAOSAPUOLET	2
MAL-SOPIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	2
MAL-SOPIMUSTEN KESKEISIÄ LÄHTÖKOHTIA	3
1. SEUDULLINEN SUUNNITTELU JA TIETOPOHJA	4
2. KESTÄVÄ JA VÄHÄHIILINEN YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKENNEJÄRJESTELMÄ	5
2.1 KESTÄVÄ RAKENNE JA RIITTÄVÄ KAAVAVARANTO	6
2.2 KESTÄVÄN LIIKKUMISEN INFRA	6
2.3 LIIKKUMISEN PALVELUT JA TEKNOLOGIAN KEHITYS	8
3. ASUMINEN JA ELINYMPÄRISTÖN LAATU	9
3.1 RIITTÄVÄ JA MONIMUOTOINEN ASUNTOTUOTANTO	10
3.2 ASUINYMPÄRISTÖN LAATU SEKÄ SOSIAALINEN JA TOIMINNALLINEN MONIMUOTOISUUS	11
4. SEUDUN ELINVOIMAISUUS	12
5. MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT VALTION TOIMENPITEET	13
VOIMASSAOLO	13
6. SOPIMUKSEN SEURANTA	14
SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET	15

SOPIIJAOSAPUOLET

Valtio: Ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA).

Tampereen kaupunkiseudun kunnat: Lempäälä, Kangasala, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Tampere, Vesilahti ja Ylöjärvi

Kuntayhtymät: Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, joka vastaa kuntien välisestä yhteistyöstä.

Sopijaosapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

MAL-SOPIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus perustuu sopimusseudun kaikkien kuntien ja valtion yhteiseen tahotilaan seudun kehittämisestä siten, että edistetään valtion, seudun ja sen kuntien tavoitteiden saavuttamista. Sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnittelu-yhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksella varaudutaan pitkäjänteiseen kehitykseen.

Sopimuksen toimenpiteet luovat edellytyksiä seudullisesti tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja maankäytön yhteensovittamiselle. MAL-sopimuksella edistetään seudun kestävä kasvua kehittämällä valtion ja kuntien yhteistyönä vähäpäästöistä ja kestävä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää ja siihen liittyviä investointeja, elinkeinoelämän elinvoimaisuutta, liikennejärjestelmän digitalisointia sekä tarpeita vastaavaa asuntokaavoitusta ja -tuotantoa. Tavoitteena on myös hillitä ja sopeuttaa ilmasto- ja muutokset, torjua segregatiota ja asunnottomuutta sekä edistää asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta.

Sopimuksessa on kuvattu tavoitetilä vuodelle 2035 sekä kehityspolku, jolla tavoitteisiin pääsemiseksi luodaan maankäytön, asumisen ja liikenteen antamat edellytykset. Kehityspolulla kuvataan osapuolten yhteistä näkemystä asumisen, maankäytön ja liikenteen, erityisesti raideliikenteen kehittämisestä sekä suunnitelmien etene- misestä toteutukseen sopimuskauden jälkeen. Tavoitetilän ja kehityspolun toteutumista ja toimenpiteitä tarkas- tellaan ja täsmennetään rullaavasti eduskuntavaalikausittain.

Tässä sopimuksessa on konkreettiset toimenpiteet vuosille 2024-2027. MAL-sopimukseen on sisällytetty vain keskeisimmät, vaikuttavimmat ja kuntien keskinäistä sekä kuntien ja valtion yhteistyötä edellyttävät maankäyt- töä, asumista ja liikennejärjestelmän kehittämistä ja suunnittelua koskevat toimenpiteet, jotka on tunnistettu valtion ja seudun sisäisessä ja keskinäisessä suunnittelussa. Sopimuksen toteutumisen ja vaikuttavuuden kan- nalta on tärkeää, että kuntien ja valtion muut kehittämistoimet tukevat sopimuksen tavoitteita.

MAL-SOPIMUSTEN KESKEISIÄ LÄHTÖKOHTIA

- Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023
- Kansainväliset ilmasopimukset
- Kansallinen energia- ja ilmastostrategia ja ilmastolain suunnittelujärjestelmä (pitkän aikavälin ilmasto-suunnitelma, sopeutumissuunnitelma, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma)
- Euroopan vihreän kehityksen ohjelma
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032 (Liikenne 12 –suunnitelma).
- Kansallinen biodiversiteettistrategia
- Liikenneturvallisuusstrategia vuosille 2022-2026
- Valtakunnallinen seurantakatsaus MAL-sopimusten vaikuttavuudesta
- Tampereen kaupunkiseudun seutustrategia 2040, v. 2022
- Tampereen kaupunkiseudun Rakennesuunnitelma 2040+, v. 2023
- Tampereen kaupunkiseudun jatkuva liikennejärjestelmäsuunnittelu ja asumisen ja maankäytön kehittäminen
- Seudullinen ilmasto- ja kestävä siirtymän työ (HINKU, Kestävä siirtymän ohjelma)
- Tampereen kaupunkiseudun MAL1-4 –sopimukset, toimeenpano ja seuranta
- Tampereen seudun kuntien strategiat ja suunnitelmat ja sitoumukset

Kommentoitu [AS(2)]: Strategia ei ole vielä valmis. Katsotaan ehtiikö tähän listaan mukaan.

1. SEUDULLINEN SUUNNITTELU JA TIETOPOHJA

Tavoitetila 2035:

Maankäyttöä, asumista ja liikkumista koskevat tavoitteet, prosessit ja suunnitelmat kytkeytyvät saumattomasti toisiinsa ja edistävä yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kestävä kehitystä. Maankäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän suunnittelu on organisoitua, resursoitua, jatkuvaa ja koko ajan kehittyvää. Yhteistyössä jaetaan tilanne- ja tulevaisuudenkuva. Yhteistyö parantaa suunnittelutyön resurssitehokkuutta ja tietopohjaista päätöksentekoa. Tietopohja on yhteistä ja suunnittelu nojaa säännöllisesti päivittyvään ajantasaiseen tietoon. Suunnittelun käytössä on reaaliaikaista dataa ja laadukkaita työkaluja tiedon hyödyntämiseen.

Kehityspolku tavoitetilan 2035 saavuttamiseksi:

Kaupunkiseudun suunnittelun tietopohjaa, vaikutustenarviointia, vuorovaikutusta ja yhteismitallista seuranta kehitetään valtion ja kaupunkiseudun yhteistyönä. MAL-sopimuksen vaikuttavuutta seurataan valtakunnallisesti ja tietopohjaista päätöksentekoa kehitetään.

Seutu ylläpitää yhteistä ajantasaista tilannekuva, johon sisällytetään ilmiöpohjaista tulevaisuuden tarkastelua ja suunnittelua tehdään näiden pohjalta. Suunnitelmien toimeenpanoa edistetään kuntien ja valtion yhteistyössä. Valtion prosessit ovat vuorovaikutteisia ja edistävät pitkäjänteisen kehitysnäkymän muodostumista.

Toimenpiteet 2024–2027:

Alustavia nostoja

1. Seutuyhteistyön, suunnittelun ja tiedontuotannon organisoituminen ja prosessit
2. Rakennesuunnitelma ja seustrategia
3. Seudun tuottama seurantatieto, listaus
4. Valtakunnallinen MAL-sopimusten vaikuttavuuden ja rahoituksen seuranta, listaus seurattavista indikaattoreista
5. Yhtenäiset hankearviointiohjeet ja työkalut
6. Seudun ja valtion yhteistyö tiedon tuotannossa
7. Liikennehankkeiden yhteisrahoitusperiaatteet
8. SUMP, kestävän kaupunkiliikenteen suunnittelu
9. Yhdyskuntarakenteen ilmastopäästöjen seurannan kehittäminen
10. Asuntopolitiikan seurannan kehittäminen
11. Asuinalueiden eriytymistä mittaava hyvinvointi-indeksi
12. Talouden ja elinkeinojen kehityksen seuranta kehittäminen
13. Luonnonmonimuotoisuuden seurantatyökalun kehittäminen

Asumisen suunnittelun tietopohja

- Kaisulta: esim. asuntopoliittinen ohjelma, asuinalueiden eriytymisindeksi, asumisen dataikkuna (uusi?)

Liikennejärjestelmätyn tietopohja

- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä huolehtii seudullisesta liikennejärjestelmätyöstä ja -suunnittelusta. Valtio tukee seudullista suunnittelua 1M€ rahoituksella:
 - Seudulla laaditaan EU-asetusten mukaisesti seutuSUMP-suunnitelma. Valtio osallistuu yhteistyöhön asiantuntijana. SeutuSUMP -suunnitelma kytetään osaksi liikenne12-suunnitelman päivitysprosessia sekä MAL-sopimusprosessia.

Kommentoitu [AS(3)]: Tämän kpl työstö kesken.
Päivitty.
EI KÄSITTELYSSÄ VIELÄ 11.1 KOKOUKSESSA!

- Seudulle laaditaan jakelun ja logistiikan kehittämisselvitys. Selvityksessä tunnistetaan seudun jakelun ja logistiikan sekä merkittävien elinkeinoalueiden kytkeytyminen TEN-T –verkkoon ja kestävän liikkumisen tavoitteiden saavuttamiseen. Valtio osallistuu selvitykseen asiantuntijana.
- Seudulle laaditaan liikenteen puhtaiden käyttövoimien jakeluinfran tavoitetila ja tiekartta sekä tehdään seudullista yhteistyötä jakeluinfran kehittämiseksi. Valtio osallistuu selvitykseen asiantuntijana.
- Valtio toteuttaa henkilöliikennetutkimuksen vuonna 2025 sekä väliuositutkimuksen vuosina 2026, 2027 ja 2028. Seutu osallistuu lisäotoksella vuosien 2025 ja 2027 tutkimuksiin sekä tutkimusyhteistyöhön.
- Valtio kehittää lähijunaliikenteen suunnitteluun ja -infraan kytkeytyviä kansallisia ohjeita ja toimintamalleja. Seutu osallistuu selvitykseen asiantuntijana.
- Valtio huomioi Tampereen kaupunkiseudun tarpeet valtakunnallisen liikenne-ennustemallin kehittämisessä. Tampereen kaupunkiseutu tekee päätökset liikkumisen ennustemallin kehittämisestä. Traficom osallistuu asiantuntijana päätösvalmisteluun.
- Valtio ja seutu kehittävät liikennejärjestelmän vaikutusten arvioinnin menetelmiä osana SUMP-prosessia ja liikenne12-suunnittelua sekä jakavat niiden parhaita käytäntöjä.

Tulevaisuuden ennakkoinnin tietopohja

- Tampereen kaupunkiseutu kehittää systemaattista tulevaisuuden ennakkointityöskentelyä. Seutu huolehtii mm. väestön muutokseen liittyvästä skenaarioista, asukasymmärryksen lisäämisestä asumisen ja asuinympäristöjen suhteen, kestävän siirtymän tietopohjasta ja pendelöinnin tilannekuvasta. Seutu osallistaa asukkaita Seutupaneelin avulla ja tavoittelee Seutupaneelin kehittämistä edelleen.
- Olennainen osa vuosittain tuotettavaa seututietoa on myös varhaiskasvatuksen ja koulutuksen Seutuvertailut, joissa indikaatioita seudun lasten ja nuorten väestökehityksestä, palveluverkosta jne. Sopiiko tähän?

2. KESTÄVÄ JA VÄHÄHIILINEN YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

Tavoitetila 2035: Seutu on kasvanut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästi. Asukkaiden arjen sujuvuus ja kestävät valinnat ovat mahdollisia. Asuminen, työvoima- ja palveluintensiiviset työpaikat sekä palvelut on suunnattu pääosin keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeelle, erityisesti kehitettävillä asemanseuduilla ja raitiotiekäytäviin. Keskusta-alueet ovat turvallisia, terveellisiä ja viihtyisiä ympäristöjä, sekä laadukkaita asuin-, palvelu- ja työpaikkatoimintojen sijaintoja. Keskustojen kehittämisessä on annettu tilaa kaupunkielämälle ja kaupunkivihreälle hyödyntäen joustavia katutilaratkaisuja.

Kestävät liikkumismuodot ovat kilpailukykyisiä ja ne luovat houkuttelevan vaihtoehdon yksityisautoilulle. Liikenne tieverkolla on sujuvaa. Liikenteen digitalisaatio, palveluistuminen ja yhteiskäyttö on hyödynnetty ja automatisaation käyttöönotolle on valmiuksia. Liikenteen päästöttömien ja vähäpäästöisten käyttövoimien osuus on kasvanut merkittävästi. Puhtaiden käyttövoimien jakeluverkko on laajentunut ja vähäpäästöisten ajoneuvojen osuus on kasvanut merkittävästi. Yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kehittyminen on mahdollistanut liikenneturvallisuudelle, päästöille ja saavutettavuudelle asetetut tavoitteet. Kestävien kulkumuotojen osuus matkoista on noussut yli 55 prosenttiin. Seudun hiilineutraaliustavoite saavutetaan.

Kommentoimut [AS(4): Tämän kappaleen toimenpide-ehdotukset käsitellyssä 11.1 kokouksessa!

2.1 Kestävä rakenne ja riittävä kaavavaranto

Kehityspolku tavoitetilan 2035 saavuttamiseksi:

Kasvua ja kehittämistä ohjataan yhdyskuntarakenteen keskeisiin osiin ja kestävien kulkumuotojen edistämisen kannalta hyville sijainneille. Maankäyttöä kehitetään siten, että raitiotiehen, lähijunaan ja muuhun tehokkaaseen joukkoliikenteeseen tukeutuvalle liikkumiselle luodaan edellytyksiä. Yhdyskuntarakennetta hallitaan tiiviillä seutuyhteistyöllä. Seudun rakenteen keskeisiä osia vahvistetaan viihtyisän asumisen, hyvien palveluiden ja työpaikkojen kohdentamisella. Työpaikka-alueita ohjataan rakenteen toimivuuden kannalta tarkoituksenmukaisesti: työvoima- ja asiakasintensiiviset työpaikat hyvien joukkoliikennedyhteyksien äärelle ja tavaravirrat rakenteen ulkokehälle. Seudullisesti merkittävät keskusta-alueet muodostavat verkoston, jonka eri osat täydentävät toisiaan. Ylikunnalliset palvelut, työvoimaintensiiviset työpaikat sekä matkailuun liittyvät palvelut on keskitetty keskustaverkoston äärelle. Liikenteen palvelujen tarjonnalle on luotu seudun liikennejärjestelmässä ja maankäytöllä edellytyksiä

Maankäytön suunnittelun tukena toimii kuntien ja valtion liikennejärjestelmäsuunnittelu sekä suunnittelussa tunnistetut tarpeet mm. raideliikenteen kehittämiseksi pitkällä tähtäimellä ja tulevilla MAL-kausilla.

Toimenpiteet 2024–2027

- xx. [Seutu ja kunnat](#) ottavat käyttöön [Rakennesuunnitelman 2040+](#) seurantatyökalun. Rakennesuunnitelmansuunnitelman päivitystarve arvioidaan seutustrategian uudistuessa.
- xx. [Asumisen uudistuotannosta 80% ohjataan Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle](#)
- xx. [Työvoima- ja palveluintensiivinen työpaikkarakentaminen kohdennetaan keskustoihin ja näitä yhdistävälle Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle.](#)
- xx. [Seudullisesti merkittävien keskustojen verkostoa kehitetään edistämällä keskustoihin liittyviä joukkoliikenne-, virkistys- ja viheryhteyksiä. Kunnat kohdentavat ylikunnallisten palvelujen tarjonnan seudullisesti merkittäviin keskustoihin.](#)
- xx. [Kunnat varmistavat asemakaavoituksessa viiden vuoden tarvetta vastaavan tonttitarjonnan rakenteen keskeisissä osissa.](#)

Kommentoinut [AS(5)]: Keskustellaan:

- Merkittävän kasvun vyöhykkeen rajauksen muutos suhteessa aikaisempaan sopimukseen?
- Onko tavoiteprosentti riittävä?
- Liittykö vyöhykkeeseen aikataulutusta/priorisointia?
- Linkitys valtakunnalliseen seurantaan?

2.2 Kestävän liikkumisen **infra Joukkoliikennejärjestelmän ja kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen**

Kehityspolku tavoitetilan 2035 saavuttamiseksi:

Mahdollisuuksia valita kestävämpiä liikkumismuotoja parannetaan kaupunkiseudulla. Joukkoliikenne, kävely ja pyöräily ovat usein houkuttelevimmat kulutavat seudulla. **Puhtaiden käyttövoimien jakeluverkosto mahdollistaa päästöttömän autoilun.** Joukkoliikennejärjestelmää kehitetään raidepainotteiseksi. Runkobussiliikenteen **luotettavuus, täsmällisyys ja nopeus kasvavat** ja kaluston käyttövoimista tulee puhtaampia. Runkolinjoja täydentävä

bussilinjasto sekä liityntämahdollisuudet laajentavat joukkoliikenteen palvelualueita ja käyttäjäkuntaa. Lähijunaliikenteen suosio kasvaa ja kehittämisinvestointeja toteutetaan suunnitelmallisesti.

Raideliikenteen ja liikennejärjestelmän pitkäjänteistä kehittämistä tarkastellaan ja arvioidaan yhteistyössä tehtävässä seudullisessa ja valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Suunnittelussa huomioidaan ole-massa olevat runko yhteydet ja yhdyskuntarakenteen kestävä kehittyminen.

Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämiseen panostetaan. Keskustojen kävely-ympäristöt ovat viihtyisiä ja turvalli-sia. Pyöräliikenteen yhteyksien laatu kuntien keskuksissa ja niiden välillä nousee. Suunnitelmallinen kehittä-minen mahdollistaa uusien sähköisten kulkuvälineiden hyödyntämisen sekä turvallisen ja tilatehokkaan liikku-misen tiivistyissä keskuksissa ja niiden välillä. **Matkaketjuja ja niiden toimivuutta kehitetään.** Älykkään pysäköinnin ja liikenteenohjauksen järjestelmiä kehitetään.

Toimenpiteet 2024–2027:

Raitiotiekehitys

- xx. Valtio sitoutuu Pirkkala-Linnainmaa raitiotien suunnittelun ja toteutuksen rahoitukseen 30%:lla, yhteensä 100 M€, hankesuunnitelma vaiheessa määritetyistä toteutus- (sisältäen radat ja varikon) sekä suunnittelukustannuksista. Sopimuskaudella 2024-2027 valtionrahoitusta kohdennetaan seuraavasti: jo tehty hankesuunnittelu (0,5M€), tehtävä toteutussuunnittelu (4M€) ja rakentamisen käynnistäminen (70M€).
- xxi. Valtio sitoutuu Lielähti-Ylöjärvi raitiotien suunnittelun rahoitukseen 30%:lla, yhteensä 3,5M€, sekä varautuu rakentamisen rahoitukseen MAL-sopimuskaudella 2028-2031. Sopimuskaudella 2024-2027 valtionrahoitusta kohdennetaan seuraavasti: jo tehty yleissuunnittelu 0,2M€, tehtävä hanke-suunnittelu 0,3M€ ja toteutussuunnittelu 3M€.

Lähijunakehitys

- xxii. Valtio osallistuu seudun lähijunaliikenteen asemien ja seisakkeiden suunnitteluun ja toteutukseen 50%:lla suunnittelun ja toteutuksen kustannuksista. Valtio varautuu rahoitukseen seuraavassa esite-tyillä summilla. Seisakesuunnittelun periaatteet ja lähtökohdat sovitaan kunnan, seudun ja valtion yhteistyössä tavoitellen kehittämisen kustannustehokkuutta.
 - Sääksjärven seisakkeen suunnittelun ja toteutus (3-6M€)
 - Messukylän seisakkeen suunnittelun ja toteutus (5M€)
 - Ruutanen seisakkeen suunnittelun ja toteutus (5-8M€)
 - Oriveden radan sähköistys ja seisakkeen kehitys (1M€)
 - Ylöjärven seisakkeen suunnittelu (0,5M€). Valtio vastaa puuterminaalien siirrosta.
 - Valtio osallistuu Nokian matkakeskuksen suunnitteluun ja toteutukseen 50%:lla, yhteensä 1,6M€. Lisäksi valtio ja Nokian kaupunki toteuttavat ratapihan kehittämisen aiemman sopimuksen mukaisesti.
 - Valtio osallistuu seudun 2. vaiheen seisakkeiden suunnitteluun ja pitkän janteen kehittä-misedellytysten ratkaisemiseen yhteensä 0,5M€. Valtion panostuksen kohdentami-sesta sovitaan seudun liikennejärjestelmätyöryhmässä.
 - Seudun kunnat tekevät yhteistyötä seisakkeiden suunnittelussa

Kommentoinut [TM(6): Varauddettava priorisoimaan ja "höyläämään" hankkeita ja kustannuksia.

Kommentoinut [AS(7): Selvitetään voiko hanketta jakaa kahteen erilliseen osioon.

Kommentoinut [TM(8): Valtiolla ei ole vielä näkemystä tulevista lähijunaliikenteen palveluista, näiden rahoituksesta sekä toteutukseen liittyvistä yksityiskohdista. Tietopohja ja poliittiset päätökset puuttuvat. Oletettavaa on, että valtio-neuvostolla on käytössään strateginen päätöksentekoaie-neisto vuoden 2024 toisella vuosipuoliskolla. Yksityiskohtais-ten ja vaikutusarvioihin perustuvien investointikohteiden ja -suunnitelmien laatiminen sekä niistä päättäminen on tarkoi-tuksenmukaista tehdä osana kokonaisuutta, jossa päätetään henkilöjunaliikenteen palveluista, järjestämistavasta, tuotan-totekijöihin liittyvistä rakennejärjestelyistä, sekä rahoituk-sesta ja kustannusten jaosta. Vielä ei olla riittävän yksityis-kohtaisella tasolla tietopohjan kanssa.

Kommentoinut [TM(9): Väylä: Keskitetään vain suunnitteluun. Tällä nelivuotiskaudella ehtii tehdä vain suunnittelua eikä uutta liikennettä pystytä tuo-maan ennen kuin TAHERA on valmistunut. Kustannusarviot ovat hyvin karkeita ja niihin liittyy riskejä.

Sääksjärven osalta pitäisi käydä keskustelua, että miten lisä-raide huomioidaan. Vaikka selvityksissä on todettu, että toi-misi alkuun ilman sivuraiteita, ettei kävisi Tesomat eli kohta ollaan puhumassa, että juuri rakennettu laituriratkaisu pitää purkaa lisäraiteen tieltä.

Aikataulu, nelivuotiskaudella suunnittelu ja toteutus on myös yleensä riski.

Kommentoinut [TM(10): Väylä: Näihin kohteisiin voisi li-sätä suunnittelun kustannusarvion. Kustannusarvioita on tehty.

Kommentoinut [TM(11): Väylä: Puuterminaalien siirto ei voi jäädä valtion vastuulle. Siirrosta hyötyy kunta, jonka tulee vastata myös kustannuksista. Ennen kuin puuterminaalisiirto asia on edennyt ei kannata ryhtyä Ylöjärven seisakkeen suun-nitteluun.

Ahvenusjärvi on tunnistettiin uuden puutaraterminaalien paikaksi, mutta selvitystä on päivitetty tilannekuvan muutu-tua ja paikka siirtynyt ilmeisesti jonkin verran edellisen selvityk-sen paikasta. Selvitys valmistuu tammi-helmikuussa. Hank-keesta tehdään myös hankearviointi.

Kommentoinut [TM(12): Väylä: Miksi valtio osallistuisi vielä Nokian asemakeskukseen toteutukseen, kun on jo osal-listunut asemajärjestelyjen muihin kustannuksiin.

Kestävän liikkumisen kehittämisspaketit

- xx. Valtio osallistuu seudun **pyöräliikenteen pääreittien kehittämiseen** 50%:lla suunnittelun ja toteutuksen kustannuksista, yhteensä 5M€. Valtion panostuksen kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmäryhmässä.
- xxi. Valtio osallistuu seudun **kestävän ja turvallisen liikkumisen kehittämishankkeisiin** 50%:lla suunnittelun ja toteutuksen kustannuksista, yhteensä 5M€. Valtion panostuksen kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmäryhmässä.
- xxii. Valtio osallistuu seudun **runkobussireittien kehittämishankkeisiin** 50%:lla suunnittelun ja toteutuksen kustannuksista, yhteensä 5M€. Valtion panostuksen kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmäryhmässä.
- xxiii. Valtio osallistuu seudun **liityntäpysäköinnin kehittämishankkeisiin** 50%:lla suunnittelun ja toteutuksen kustannuksista, yhteensä 5M€. Valtion panostuksen kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmäryhmässä.
- xxiv. Valtio osallistuu seudun **raidekehittämiseen kytkeytyviin tie- ja katuverkon kehittämishankkeisiin** 50%:lla suunnittelun ja toteutuksen kustannuksista, yhteensä 5M€. Valtion panostuksen kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmäryhmässä.

Kommentoinut [TM(13): Tarkennettava kaikilta osin miten jakautuu katujen ja valtion verkon osalta (momenttijako). Lisäksi selvitettävä taipuuko joukkoliikennetukimontti näihin (Traficom)?

Maankäytön kehittämiseen kytkeytyvät väylähankkeet

- xx. Valtio sitoutuu **Vt12 ja Kt 65 Hiedanrannan kohdan liikennejärjestelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen** 50%:lla kustannuksista, yhteensä 65M€. Sopimuskaudella 2024-2027 valtionrahoitusta kohdennetaan suunnitteluun ja toteutuksen käynnistämiseen yhteensä 5M€.

Kommentoinut [TM(14): Tarkennettava, mitä rahoitusta sopimuskaudelle esitetään.

2.3 Liikkumisen palvelut ja teknologian kehitys matkaketjut

Kehityspolku tavoitetilan 2035 saavuttamiseksi:

Joukkoliikennepalvelu on laadukasta. Liikkumisen **uudet** palvelut lisääntyvät vaihteittain ja kytkeytyvät liikennejärjestelmään. Teknologian hyödyntäminen, kehittäminen ja sääntely, tiedon kerääminen, hallinta ja rajapintojen kehittäminen sekä teemaan liittyvän osaamisen lisääminen tehdään yhdessä valtion kanssa. Paikallisia pilotteja skaalataan seudullisiksi. Liikkumisen palvelut ja matkaketjut mahdollistavat matkaketjujen toimivuuden ja matkojen korvaamisen. Kestävän liikkumisen alue laajenee ja yhä useampi talous on autoton. Tieliikenteen sujuvuutta, **vähäpäästöisyyttä** ja turvallisuutta edistetään kestävän liikennejärjestelmän kehittämisellä **sekä autokannan uudistumista tukemalla** siten, että autosuorite ei kasva. Seudun ja valtion tavoitteena on edistää pitkäjänteisesti liikenteen digitalisaation ja kestävien matkaketjujen kehittymistä Tampereen seudulla.

Toimenpiteet 2024–2027:

Joukkoliikennepalvelut

xxi. Valtio tukee seudun joukkoliikenteen järjestämistä Liikenne12-suunnitelman mukaisesti. Tuki sopimuskaudella yhteensä 29M€. Vuotuinen tuki on yhteensä noin 7,2 milj.euroa sisältäen suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuen sekä ilmastoperusteisen tuen.

xxii. Valtio, seutu ja kunnat tekevät yhteistyötä seudun sisäistä liikkumista palvelevan lähijunaliikenteen kehittämiseksi.

- Valtio, seutu ja kunnat tekevät yhteistyötä raideliikenteen kilpailuttamiseksi. Kilpailutuksen lähtökohtien muodostamisessa valtio sitoutuu nostamaan rahoitusta suhteessa nykytilanteeseen. Tampere, Nokia, Lempäälä, Kangasala, Orivesi ja Ylöjärvi sitoutuvat vastaamaan osaltaan tavoitellun palvelutason edellyttämästä rahoituksesta.
- Seutu ja valtio kehittävät yhdessä henkilöjunapalvelua nykyisen ostoliikennesopimuksen puitteissa.
- Seudun joukkoliikenneviranomaisen kytkee lähijunaliikenteen osaksi seudun muuta joukkoliikennejärjestelmää ja sen rahoitusta.
- Valtio tunnistaa ratasuunnittelun yhteydessä lähijunaliikenteen kehittämisen tavoitteet ja tarpeet
- Valtio perustaa kalustoyhtiön mahdollistamaan seudun tarpeita palvelevan lähijunaliikenteen operoinnin.

Tulevaisuuden liikennejärjestelmä

xxiii. Valtio tukee seudun liikkumisen teknologiat ja palvelut -selvityksen toimeenpanoa lakisäästeiden velvoitteiden täyttämiseksi, teknologioiden hyödyntämiseksi ja kytkemiseksi osaksi liikennejärjestelmäkokonaisuutta.

xxiv. Valtio tukee seudun henkilö- ja tavaraliikenteen käyttövoimien puhdistamista vero- ja tukimuodoin.

xxv. Seutu ja kunnat lisäävät liikennejärjestelmän kehittämisen käyttäjälähtöisyyttä, -viestintää sekä osallistamista kestäväen ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi.

Matkakaketjut tms?

xxvi. Digikirjaukset

xxvii. Muut TEN-T-vaatimukset

xxviii. Asemanseudut ja esteettömyys

3. ASUMINEN JA ELINYMPÄRISTÖN LAATU

Tavoitetila 2035: Seudulle on rakennettu noin 33 500 asuntoa nykyisen Rakennus suunnitelman mukaan. Asumisen kaavoitus ja rakentamisen ohjaus on laadukasta ja määrällisesti riittävää tuottaen monipuolisen koko- ja hallintamuotojakauman sekä erilaiset talotyypit. Tarve asuntotuotannon kasvattamiseksi 45 000 asuntoon tarkasteltu seudun asuntopoliittisessa ohjelmassa joukkoliikennejärjestelmän kehittyminen huomioiden.

Kommentoinut [TM(15): Voisiko erotella budjetissa jo olevan rahan päälle tulevan MAL-sopimukseen sisältyvän esityksen?

Kommentoinut [TM(16): Valtion tahtotila on rakentaa parempaa ymmärrystä lähijunaliikenteen mahdollisuuksista ja reunaehdoista myös Tampereella. Yhteisen tietopohjan rakentaminen nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä on käynnissä. Tampere ja Tampereen seutu osallistuvat työhön. Valtiolla ei ole päätöksiä vielä nykyisen ostoliikennesopimuksen jälkeisestä tilanteesta, rahoitustasosta tai rakennejärjestelyjen tarkemmasta sisällöstä. Näistä ei ole vielä yksityiskohtaisia poliittisia linjauksia.

Kommentoinut [TM(17): Tarkennusta? ITS-direktiiviin liitettävä? Valtio kannustaa/edistää Fintrafficin ekosysteemin kautta.

Kommentoinut [TM(18): TEM? VM?

Kommentoinut [TM(19): Pohdittava tätä. Esim?
- Kunnat sitoutuvat yhteistyöhön liikennehallinnon sekä muiden MAL-seutujen kanssa yhteentoimivien toimintamallien ja ratkaisuiden kehittämiseksi digitaalisen liikennetiedon hallinnoimiseksi ja jakamiseksi.
- Kunnat toimittavat jo keräämäänsä katuverkkojen liikennetietoa kansalliseen yhteyspisteeseen alan sääntelyn edellyttämässä standardimuodossa
- Kunnat toteuttavat edellisellä sopimuskierroksella laadittujen automaation tietarttojen toimenpiteitä

Kommentoinut [TM(20): tarkistetaan, kun asetusteksti saadaan alkuvuodesta

Kommentoinut [TM(21): Pohdittava, onko tarpeita?

Kommentoinut [AS(22): Tämän kappaleen toimenpiteet käsitellyssä 11.1 kokouksessa

Seudun asuntomarkkinat mahdollistavat työmarkkinoiden toimivuuden ja asumisen tulotasosta riippumatta. Asuntotuotanto vahvistavat sosiaalista kestävyyttä, heikoimmassakin asemassa oleville väestöryhmille on riittävästi asumisratkaisuja ja asunnottomuus on poistettu. Eriytymiskehitystä hillitään rakenteellisin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin keinoin.

Elinympäristöt ovat terveellisiä ja turvallisia. Seudun yhdyskuntarakenne ja taajamat ovat ilmastonmuutokseen sopeutuvia. Viher- ja virkistysalueet ovat jokaisen kohtuullisesti saavutettavissa ja niitä on riittävästi. Seudun viherhakenne on katkeamaton, verkottunut ja ekologisesti monimuotoinen. Kulttuuriympäristöt huomioidaan suunnittelussa. Maankäytön suunnittelulla pienennetään rakentamisen ja energiantuotannon hiilijalanjälkeä. Puurakentamisen ja vähähiilisten materiaalien osuutta rakentamisessa kasvatetaan.

3.1 Riittävä ja monimuotoinen asuntotuotanto

Kehityspolku tavoitetilan 2035 saavuttamiseksi: Kunnat huolehtivat yhteisvastuullisesti kaikille väestöryhmille soveltuvan, monipuolisen ja laadukkaan asuntokannan rakentumisesta. Tuotanto kohdennetaan yhdyskuntarakenteen sisään, rakenteen toimivuutta ja asuinalueiden tasapainoista kehitystä tukemaan. Asuntopolitiikassa tavoitellaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisäämistä ja perheasuntojen monipuolistamista. Erityisryhmien asumistarpeet huomioidaan osana kohtuuhintaista asuntotuotantoa.

Toimenpiteet 2024-2027:

- xx. [Seudun väestösuunnite arvioidaan.](#)
- xx. [Seutu valmistelee asumisen laatuohjelman asuntotuotannon laadun ja monimuotoisuuden lisäämiseksi.](#)
- xx. [Seudulla rakennetaan 13 200 asuntoa, joista 80% kohdennetaan Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle.](#)
- xx. [Kunnat luovuttavat tontteja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon seudun asuntotuotantotavoitteeseen pääsemiseksi. Seudun kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus on 25%. Kuntakohtaiset osuudet on määritelty rakennesuunnitelmassa. Valtio ja kunnat varmistavat omissa toimintansaan valtion tukeman rakentamisen monipuolistamisen ja edellytykset keskustasijainteihin.](#)
- [Kohtuuhintaiseksi asuntotuotannoksi luetaan:](#)
1. [ARA-rahoituksella toteutettavat](#)
 - [tavalliset vuokra-asunnot \(pitkä ja lyhyt korkotuki\)](#)
 - [asumisoikeusasunnot](#)
 - [erityisryhmäasunnot vanhusväestölle, asunnottomille, kehitysvammaisille, opiskelijoille ja nuorisolle sekä muille erityisryhmille \(pitkä korkotuki + investointiavustus\)](#)
 - [Yhteisölliseen asumiseen kohdennetut asunnot](#)
 - [ARA:n tukemat monimuotoisen asumisen kokeilut, kuten sekarahoitteiset kohteet](#)
 - 1-2. [kuntakonsernin oma ARA-vuokratasoa vastaava vuokra-asuntotuotanto \(omakustannusperiaate\)](#)
- xx. [Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelman.](#)
- xx. [Valtio myöntää käynnistysavustusta 3000 euroa asunnon kohden korkotuetulle tuotannolle. \(puurakenteisille kerrostaloille 20% korotus\)](#)

Kommentoinut [AS(23): Siirretäänkö kappaleeseen 1?

Kommentoinut [AS(24): Tämä voisi olla sama tavoiteluku kuin viime kierroksella.

Kommentoinut [AS(25): Poistetaan.

Erillisenä kohtana ehdotetaan "Valtio kohdentaa seudulle ara-asuntotuotantoa ensisijaisille kasvun alueille."

Kommentoinut [AS(26): erityisryhmien investointiavustukset

Kommentoinut [AS(27): Mitä tarkoittaa? Onko näitä käytännössä?

Kommentoinut [AS(28): Voisiko poistaa, koska sisältyy edellisiin?

Kommentoinut [AS(29): Ei ole käytössä. Poistetaan

xx. [Valtion myöntää kunnallistekniikka-avustusta kohtuuhintaisen asuntotuotannon rakentamisen mahdollistamiseen.](#)

xx. [A-kruunu rakennuttaa seudulle tavallisia korkotukivuokra-asuntoja.](#)

xx. [Yhdyskuntarakenteen keskeisillä sijainneilla valtio luovuttaa kunnille maata myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen.](#)

Kommentoitu [AS(30)]: Poistetaan

Kommentoitu [AS(31)]: Selvitetään kirjausmuotoa

3.2 Asuin ympäristön laatu sekä sosiaalinen ja toiminnallinen monimuotoisuus

Kehityspolku tavoitetilan 2035 saavuttamiseksi:

Asuinalueiden viihtyisyys, toiminnallinen ja sosiaalinen monimuotoisuus sekä tasalaatuisuus nostetaan kilpailutekijäksi seudullisessa asuntopolitiikassa. Asunnottomuuden syihin tartutaan ennakoivilla toimilla ja asunnottomuuteen joutuneiden tarpeita käsitellään seudullisesti. Asuinalueiden eriytymiskehitystä ennakoidaan ja ehkäistään yhteistyössä. Alueiden väestöllisen tasapainon ja asuin ympäristöjen laadun varmistamiseksi kehitetään seudullisesti menettelyt. Seutu on kuronut viherrakenteen katkoksia umpeen suunnitelmallisesti. Seudun tiiviisti rakennettuja osia vahvistetaan viherrakenteella, jotta ne kytkenevät ottamaan ilmastomuutoksen aiheuttamat vaikutukset vastaan kestäväällä tavalla. Suunnittelussa hyödynnetään kulttuuriympäristöjen myönteisiä vaikutuksia hyvän elinympäristön rakentamisessa.

Toimenpiteet 2024-2027:

xx. [Asuinalueiden eriytymisen ehkäisemiseksi kunnat uudistavat Rakennesuunnitelmassa 2040+ tunnistettuja asuinrakennustyyppiltään yksipuolisia alueita. Alueita monipuolistetaan näiden luonne ja ominaisuudet huomioiden. Alueiden palveluita ja saavutettavuutta kehitetään aktiivisesti. Valtio osallistuu alueiden rakenteelliseen uudistamiseen 50% osuudella.](#)

xx. [Kunnat varmistavat asunto- ja asuinrakennustyyppien monipuolisuuden kaikilla asuinalueilla. Uudet alueet suunnitellaan asuinrakennustyypeiltään ja hallintamuodoiltaan monipuolisiksi ja vanhoja kaupunginosia uudistetaan aktiivisen maapolitiikan, kaavoituksen ja julkisten investointien kautta: Alueiden palveluita ja rakennuskantaa uudistetaan ja alueille kohdennetaan ympäristön laatua ja vehreyttä kohottavaa infran ja yleisten alueiden uudistamista. Kaupunkimaisissa naapurustoissa suositetaan uusia asumisen kokeiluja sekä seudulle uudenlaisia asuntorakentamisen tyyloja, kuten kaupunkipientaloja.](#)

xx. [Seudulle laaditaan siniviherrakenteen strategia, joka pohjaa seudun viherrakenteeseen sekä vesistöihin. Strategian kautta vahvistetaan viherrakenteen jatkuvuutta ja vastataan ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä edistetään ekologista monimuotoisuutta. Strategisena tavoitteena on kytkeä seudun keskustat toisiinsa sini-viherrakenteella ja -yhteyksillä.](#)

xx. [Seudulle laaditaan rakennetun ympäristön energiatehokkuuden kehitysohjelma.](#)

xx. [Ekologista kompensatiota pilotoidaan seudun suurissa infrastruktuurihankkeissa.](#)

Kommentoitu [AS(32)]: Poistetaan

Kommentoitu [AS(33)]: Siirretään kpl 1. Tässä voisi olla toimenpide siniviherrakenteen toteuttamisesta siten, että viherrakenteen jatkuvuus ja kytkeytyneisyys turvataan, vastataan ilmastomuutoksen hillintään ja edistetään ekologista monimuotoisuutta.

4. SEUDUN ELINVOIMAISUUS

Tavoitetila 2035:

Seutu on valtakunnallisesti merkittävä, kansainvälinen talouden keskittymä. Seudun rooli liikenteen kansallisena solmukohtana ja vientiteollisuuden alueena on entisestään vahvistunut. Seutu on kiinnostava sijoittumiskohde niin työvoimalle kuin yrityksillekin. Seudun maankäyttö ja liikennejärjestelmä tukevat elinvoimaista yhdyskuntarakennetta, kilpailukykyistä toimintaympäristöä ja työvoiman saatavuutta. Seudun logistiset kuljetusketjut ovat toimivia, turvallisia ja niissä hyödynnetään eri liikennemuotoja. Seudun kasvanut jakeluliikenne on järjestetty tehokkaasti ja kestävästi digitalisaatiota ja puhtaita käyttövoimia hyödyntäen.

Kehityspolku tavoitetilan 2035 saavuttamiseksi:

Teollisuuden kytkös seudun elinvoimaan on vahvistunut. Maankäytön suunnittelussa varmistetaan teollisuuden tarpeita vastaava tonttitarjonta ja infrastruktuuri. Tampereen seudun roolia kansallisen logistiikan, turvallisuuden ja huoltovarmuuden solmupisteenä kehitetään. Kunnat ja valtio tekevät yhteistyötä keskeisten liikennehankkeiden suunnittelun käynnistämiseksi siten, että se mahdollistaa hankkeiden edistämisen EU- ja valtiorahoitteisina hankkeina.

Tampereen saavutettavuutta ja elinkeinoelämän ja työssäkäynnin kannalta merkittäviä yhteyksiä muista maakunnista kehitetään. Seutu tekee yhteistyötä liikenteen järjestämiseksi valtion ja muiden kaupunkiseutujen kanssa. Matka-ajat lyhenevät ja palvelutaso paranee pendelöitävien kaupunkien välillä. **Varmistetaan, että eri alueet ovat saavutettavissa kohtuullisessa ajassa jollain kulkumuodolla tai niiden yhdistelmällä PN: Hieman vaikeasti ymmärrettävä kirjaus, PN.** Saavutettavuuden ja kestävästi liikenteen edistämistä tukevat tarpeet 12 vuoden aikajänteellä mm. lähijunal liikenteen sekä raitiotieverkoston kehittämisen osalta huomioidaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa ja toimeenpanossa.

Toimenpiteet 2024–2027:

- xx. Rakennesuunnitelmassa 2040+ tunnistettujen seudullisesti merkittävien yritysalueiden ja näihin liittyvien teknisten valmiuksien ja logististen yhteyksien kehittämisessä vahvistetaan seudun sisäistä ja valtion kanssa tehtävää yhteistyötä. Tavoitteena on mahdollistaa alueilla puhtaan siirtymän investointeja. Alueet ovat:
 - Kolmenkulma*
 - Lempäälän ja Pirkkalan välinen alue*
 - Rusko-Saarenmaa*
 - Tarastenjärvi*
- xx. Yhdyskuntarakenteen keskeisten osien maankäyttö ajantasaistetaan alueita koskevan kaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen:
 - Tampereen järjestelyratapiha*
 - Ylöjärven puutermiinaali*
- xx. Seudulla valmistellaan energian tilannekuva puhtaan siirtymän investointien mahdollistamiseksi.
- xx. **(Valtio, kunnat vai yhdessä?)** Seudullisesti merkittävillä työpaikka-alueilla kehitetään yhden luukun periaatetta / **vai sujuvoitetaan lupaprosessia.**

Kommentoitu [AS(34): Tämä kappale vielä työstämättä ja päivitty.
Ei käsitellyssä vielä 11.1 kokouksessa!

- xx. Valtio sisällyttää seudun elinvoimakehityksen kannalta keskeiset hankkeet Liikenne12-suunnitelman toimeenpanoon tähtäävään suunnitteluohjelmaan ja edelleen investointiohjelmaan. Kunta ja valtio edistävät seuraavien kohteiden suunnittelua MAL-sopimuskaudella 2024-2027:
- Pääradan (Helsinki-Seinäjoki) sekä Pori/Rauma-radon suunnittelu lähi- ja kaukojunien tarpeet huomioiden
 - VT 3, VT 9 ja VT12 -kehittämissuunnittelu liikenneturvallisuuden, saavutettavuuden sekä elinkeinoalueiden kehittämiseksi
 - Järjestelyratapihan siirto yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi ja logistisen solmun mahdollistamiseksi
 - Tampere-Pirkkala lentokentän ja lentokenttäyhteyksien (kehä2) kehittäminen kansainvälisen saavutettavuuden ja seudun elinkeinorakenteen kehittämiseksi. (lisäperustelu turvallisuusnäkökulmasta, lentokenttä Naton yksi kalustotukikohta)

5. MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT VALTION TOIMENPITEET

Voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa xx. Sopimus päivitetään vuoden 2027 loppuun mennessä siten, että tämän sopimuksen tavoitetila ja toimenpidepolku tarkistetaan ja täsmennetään suhteessa kansainvälisiin, kansallisiin ja seudullisiin tavoitteisiin. Samalla sovitaan vuosille 2028–2031 ajoittuvista konkreettisista toimenpiteistä, joilla edistetään tarkistetun tavoitetilan 2035 toteutumista täsmennetyin toimenpidepolun mukaisesti. Konkreettisia toimenpiteitä valittaessa otetaan huomioon tämän sopimuksen toteutuminen ja toimien vaikuttavuus.

Valtio-osapuolten sitoutuminen sopimukseen määritellään valtioneuvoston periaatepäätöksellä, jossa linjataan valtion tahtotila ja tuki Julkisen talouden suunnitelman ja talousarvioiden puitteissa. Valtion rahoitustoimenpiteet edellyttävät eduskunnan päätöstä.

Valtion ehtona tähän sopimukseen sitoutumiselle ja siihen sisältyvien rahoitustoimenpiteiden toteuttamiselle on, että kunnat ovat omalta osaltaan toteuttaneet sopimukseen sisältyvät ja kuntien toimivallassa olevat toimenpiteet. Kuntien sitoutuminen sopimukseen edellyttää vastaavasti, että valtio on toteuttanut sopimuksessa sovitut toimenpiteet.

Kommentoitu [AS(35)]: Tämä täytyy päivittää ja lisätä muut toimet

6. SOPIMUKSEN SEURANTA

Seurattaviin asioihin kuuluvat tässä sopimuksessa sovittujen toimenpiteiden sekä siinä esitettyjen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutuminen. Sopimuksen seurannasta laaditaan Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimesta vuosittainen seurantaraportti käytettävissä olevien tietolähteiden pohjalta. Seurantaraporttia käsitellään vuosittain osapuolten yhteisessä seurantakokouksessa. MAL-sopimuksen seuranta voidaan hyödyntää myös muussa valtion edellyttämässä seurannassa.

Seudun kunnat ja valtion toimijat kehittävät yhdessä vaikutusten arviointimenetelmiä, jotta toimenpiteiden vaikutukset voidaan kuvata yhdenmukaisesti.

Sopimuksen vaikuttavuutta seurataan pitkällä aikajänteellä mm. seuraavien asioiden osalta:

- Yhdyskuntarakenteen kehittyminen*
- Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden sijoittuminen yhdyskuntarakenteeseen*
- Asuntotuotannon määrä ja laatu, sekä sijoittuminen yhdyskuntarakenteeseen*
- Asunnottomuuden kehittyminen*
- Segregaation kehittyminen*
- Kestävien liikkumismuotojen (joukko liikenne, kävely ja pyöräily) kulkutapaosuuden, matkat ja suorite, kehittyminen suhteessa matkojen ja suoritteen kokonaismäärään*
- Liikenneturvallisuuden kehittyminen kulkutavoittain*
- Väestön ja yritysten tyytyväisyys liikennejärjestelmään seudulla*

SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä ~~8.10.2020~~

Ympäristöministeriö

Ympäristö- ja ilmastoministeri ~~Krista Mikkonen~~

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeri ~~Timo Harakka~~

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeri ~~Matti Vanhanen~~

Elinkeinoministeriö

Elinkeinoministeri ~~Miika Lintilä~~

Väylävirasto

Pääjohtaja Kari Wihlman

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Pääjohtaja ~~Kirsi Karlamaa~~

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

Ylijohtaja Hannu Rossilahti

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

~~Vs.-~~Ylijohtaja ~~Juha Sammallahhti~~

Tampereen kaupunki

Pormestari ~~Lauri Lyly~~

Kangasalan kaupunki

Kaupunginjohtaja Oskari Auvinen

Lempäälän kunta

Kunnanjohtaja Heidi Rämö

Nokian kaupunki

Kaupunginjohtaja Eero Väätäinen

Oriveden kaupunki

Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Pirkkalan kunta

Pormestari Marko Jarva

Vesilahden kunta

Kunnanjohtaja Tuomas Hirvonen

Ylöjärven kaupunki

Kaupunginjohtaja Jarkko Sorvanto

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä

Seutujohtaja Päivi Nurminen

Liitteet

